

1892-01-29

AFSENDER

Emil Hannover

MODTAGER

Johan Rohde

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Dateringsbegrundelse:

Datering i brev.

Omtalte personer:

Georg Brandes

Julius Lange

Edvard Munch

Agnes Slott-Møller

Harald Slott-Møller

Arkivplacering:

Den Hirschsprungske Samling

DOKUMENTINDHOLD

Slott-Møllers har foreslået, at de og en gruppe venner skal spise med Georg Brandes i forbindelse med hans 50-års fødselsdag (4. februar 1892). Emil Hannover mener imidlertid ikke at Slott-Møllers har råd til den slags ekstravagancer for tiden, og beder Rohde tale imod forslaget. Julius Lange har holdt et foredrag dagen forinden, som Emil Hannover er stærkt kritisk overfor. Det kom til et lille sammenstød imellem ham selv og Lange umiddelbart efter foredraget i en større gruppe menneskers påhør. Lange har tilsyneladende ytret sig i negative vendinger om samtidens norske kunst, for Hannover mener, at deres norske kolleger bør involveres i "Langes optræden".

TRANSSKRIFTION

Kjære Rohde,
Slott-Møllers havde igaar den
Idé, at vi og nogle andre skulde "spise"
med G. B. paa hans Fødselsdag. Jeg sagde
dem, at jeg ikke havde Lyst dertil, men
én Grund sagde jeg dem ikke, nemlig den,
at jeg ikke synes Slott-Møllers har Raad
til Extravagancer i Øjeblikket. Hvis De
er enig med mig heri, og hvis De ogsaa
er enig med mig i, at det ikke vilde
være betimeligt at lave en lille Fest
for Brandes umiddelbart efter den store,
vil De nok være saa god at fraraade
Slott-Møllers denne Plan. Men det
er jo bedst, De lader, som om De
intet forud har hørt om den.
Jeg længes meget efter at drøfte med Dem
Langes – som det forekom mig –
dumme og ufine Foredrag i Aftes. Hans
Overlegenhed overfor Kjelland, hans
haanlige Omtale af "les grands hommes",
hvis Gæstfrihed han naturligvis nylig
[2]
har nydt, hans Godtkjøbsvittigheder
og Publikums-Dom over alt og alle,
hans brede Selvbehagelighed etc. etc.
– derimellem hans skarpe Karakteristik

af et Kunstværk som "et i mange
Henseender meget opbyggeligt Billed" –
alt dette har formodentlig varmet
Deres Sjæl, som det har varmet min.

Da Lange og jeg hilste paa
hinanden paa Trappen, kom det i
en Masse Menneskers Paahør til et
lille morsomt Ordskitte mellem os:

Lange: Naa, nu er De vel
ordentlig gal i Hovedet paa mig?

Jeg: Jeg? Nej, hvor i Alverden
falder De paa den Tanke?

Lange: Der var jo nogle smaa
Hentydninger.

Jeg: Det mærkede jeg ikke det
mindste til.

Lange: Jo, til en vis Radering.

Jeg: Den hørte jeg ikke
Omtale.

[3]

Lange: Nej, men jeg følte mig fristet
dertil.

Jeg: Saa skulde De saamæn have
gjort det.

Lange: Ja, jeg var ogsaa nær ved det.

Jeg (brølende af alle Livsens Kræfter):

Det vilde have været en letvunden

Triumf (mere) for Dem.

Der gik her nogle smættelige Trækninger
over Langes Ansigt; han fandt kun
nogle svage Ord om, at han jo heller
ikke havde benyttet sig af Adgangen til
denne Triumf, og han bød meget vemodigt
Godnat og gik ud i det Mørke, hvorfra
han kom.

Hvis De kjender Munch eller andre
af de velvilligt omtalte Nordmænd,
skulde De sørge for, at man i Norge
fik at vide en Smule om Langes
Optræden.

Deres hengivne
Emil Hannover.

29.I.92.

[4]

[med anden hånd:]

Breve fra

E. Hannover

1891 – 92

i denne Pakke 92

Kjære Robert,

Slott = Möllers hustru, igennem den
ide, at vi og nogle andre skulde spise
med G. B. paa hans fødselsdag. Vi sagde
dem, at vi ikke havde lyst dertil, men
en gammel sagde vi dem ikke, nemlig den,
at vi ikke ryges Slott = Möllers har Raad
til Extravagansen i Gjældsskuld. Hvis de
er enig med mig heri, og hvis de ogsaa
er enig med mig i, at det ikke vilde
være betimeligt at lave en lille Fest
for Brændes umiddelbart efter den store,
vil de nok være saa gode at foreslaa
Slott = Möllers denne Plan. Men det
er jo lidt, de lader, som om de
intet forint har hørt om den.

Vi længes meget efter at drøfte
Langes - som det forekom mig -
Dünner og fine Foredrag i aften. Hans
Overlegenhed overfor Kjelland, hans
haabløse Omstaltelse af "les grands hommes",
hvis gæstfrihed han naturligvis naturlig

har myt, hans godthjohelighed
og Trilskens = Dan over alt og alle,
hans brede Scholchagelighed etc. etc.

- Derimellem hans skarpe Karakteristik
af et Kunstværk som "et i mange
Hensender meget opbyggeligt Billede" -
alt dette har formentlig varmet
Deres Sjæl, som det har varmet min.

Da Lange og jeg hilste paa
hinanden paa Trappen, kom det i
en Masse mennesker Paahor til et
lille morsomt Omskifte mellem os:

Lange: Naa, nu er De vel
vdsentlig gal i Hovedet paa mig?

Jeg: Jeg? Nej, hvor i Alverden
fælder De paa den Tanke?

Lange: Der var jo nogle smaa
Hentydninger.

Jeg: Det mærkede jeg ikke det
mindste til.

Lange: Jo, til en vis Rastning.

Jeg: Den mærkede jeg den ikke
entale.

Lange: nej, men is følte mig fristet
derfor.

K: Saa skulde De saamen have
gjort det.

Lange: ja, is var ogsaa nær ved det.

K: (brølede af alle Livsens Kræfter):
Det vilde have været en betænkelig
Triumph (mere) for Dem.

Der gik her nogle smertelige Træksninger
over Langes Ansigt; han fandt sin
nagel svag end an, at han jo heller
ikke havde benyttet sig af Afgangen til
denne Triumph, og han hør meget vemodigt
gotnak og gik ind i det mørke, hvorfra
han kom.

Hvis De hjerter Münch eller andre
af de velvilligt optalte Martineer,
skulde De sørge for, at man i Norge
fik at vide en Smule om Langes
Opførsel.

Deres hengivne

Emil Hamner.

Breve für
S. Hannover.

1891-92

i dem Park 92.

40.